

Međunarodni znanstveni skup

UMJETNOST I POLITIKA U NOVOVJEKOVNOJ I SUVREMENOJ EUROPI

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, 29. lipnja – 2. srpnja 2016.

- Poziv za sudjelovanje -

Formiranjem modernih država u Europi u novome vijeku bitno se mijenja položaj umjetnosti i umjetnika. U tom razdoblju stvara se pojam umjetničkog genija, odnosno umjetnika kojega se više ne shvaća kao obrtnika već kao pojedinca s posebnim talentom. Međutim, nova individualnost ne znači istodobno i potpunu autonomiju umjetnika. Iako se postupno odvaja od bratovština i cehova, njegov rad je ovisan o širem društvenom kontekstu u kojemu djeluje. Stoga je cilj ovog znanstvenog skupa naglasiti potrebu društvene kontekstualizacije umjetničke produkcije, te propitati i interpretirati društvene i povijesne uvjete nastanka, značenja i percepcije umjetničkog djela.

Društvena i politička ograničenja oduvijek su utjecala na umjetničku produkciju, no u novome vijeku postaje izražena uloga novoformiranih političkih tijela i zakonodavnih okvira koji mijenjaju strukturu društva primoravajući umjetnika na prilagodbu novim okolnostima. Uz novonastalo građanstvo, te do kraja 19. stoljeća u većini zemalja još uvijek utjecajno plemstvo i crkvu, među najvažnije investitore u građevinske poduhvate i mecene, odnosno financijere umjetnika i umjetničke produkcije počinju se ubrajati politička tijela (od državne do lokalne razine), kao i sve vrste političkih elita. Političke strukture potiču ili ograničavaju kulturne transfere oblikujući time kulturne krugove, odnosno utječući na stvaranje specifičnih europskih regija. Stalne promjene granica i društvenih sustava, ratovi, političke i ekonomske nestabilnosti odražavaju se na stalne promjene u umjetničkoj produkciji.

Interesne sfere ovisne o političkim, kulturnim ili ekonomskim okolnostima vrlo često određuju i društvenu organizaciju umjetničkog života. Strukovna udruženja i umjetnički kolektivi različitih orijentacija nerijetko su u afirmativnom ili opozicijskom odnosu prema aktualnoj političkoj opciji. Osim kolektivnog djelovanja, koje može sezati od utopije do praktične implementacije ideja, javljaju se i slučajevi individualnog umjetničkog bunta. Iako malobrojni, pojedini umjetnici uspijevaju na više ili manje suptilne načine oponirati režimima i nametnutim vizualnim obrascima. Na taj način, osobnom kritikom trenutne društvene situacije podrivaju moć vladajućih klasa.

Muzejska institucija jedan je od temeljnih čimbenika u konstrukciji umjetničkog djela i afirmaciji umjetnika. Konstrukcija i komunikacija (umjetničke) baštine u ovim institucijama uspostavlja dvosmjerni dijalog između cjelokupne umjetničke produkcije i društva. S jedne strane, muzeji sabiranjem (što se može nazvati procesom društvenog pamćenja) izdvajaju iz realnog konteksta umjetničke produkcije pojedine radove označavajući ih kao vrijedne baštinenja. S druge strane, izlaganjem radova u različitim kontekstima na izložbama odašilju određene ideološke poruke. Proizvodnja značenja je i sama pod utjecajem specifičnih kulturnih i društvenih kriterija koji su nerijetko vođeni političkim ili društvenim interesima. U tom kontekstu, ono što nije uključeno u muzejske funduse ili nije izloženo također je indikativno za odnos politike i umjetnosti kao i ono što jest.

Izlaganjima na znanstvenom skupu *Umjetnost i politika u novovjekovnoj i suvremenoj Europi* namjeravaju se obraditi različiti aspekti složenih odnosa između umjetnosti i političkih tijela te državnih, ekonomskih, rodni, kulturnih i drugih politika u Europi od 15. stoljeća do danas. Tematska područja znanstvenog skupa podijeljena su u tri cjeline:

Umjetnost u službi politike

- Mecenatske politike različitih društvenih slojeva i političkih struktura: aristokracije, buržoazije, državne i lokalne uprave
- Utjecaj političkih tijela na umjetnost, arhitekturu i urbanizam
- Umjetnost, arhitektura i urbanizam kao način reprezentacije režima – apsolutističkih, totalitarističkih, demokratskih i drugih
- Oblikovanje nacionalnih stilskih izraza i vizualnog identiteta nacija
- Kulturna politika i državna reprezentacija putem umjetnosti i umjetničkih izložaba
- Umjetnost kao propaganda dominantnih ideologija u različitim medijima (slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi, grafici, grafičkom dizajnu, fotografiji, karikaturi itd.)
- Utjecaj ekonomskih i socijalnih politika na umjetnost, arhitekturu i urbanizam
- Religijske zajednice, politika i umjetnost
- *Damnatio memoriae* – uklanjanje i uništavanje umjetničke baštine
- Umjetnička baština i vojni konflikti
- Obnova spomenika potaknuta političkim razlozima
- Javna skulptura, obilježavanje prostora i stvaranje kulta spomenika u 19. i 20. stoljeću
- Konzervativizam u umjetnosti i političke elite
- Umjetnost i revolucija

Umjetnost i umjetnik u opoziciji

- Karikatura i politika
- Umjetnička produkcija kao odraz protivljenja vladajućim političkim strukturama
- Avangardna umjetnost kao katalizator promjene
- Društveno angažirana umjetnost
- Subverzije u slikarstvu i fotografiji
- Rodni aktivizam u umjetnosti

Umjetnička djela u kontekstu muzejske institucije

- Muzejske funkcije i reprezentacija (sabiranje, zaštita, izlaganje umjetničke baštine kao diskurzivne prakse)
- Izlaganje i proizvodnja društveno-političkih narativa putem umjetnosti
- Utjecaj tržišne politike na sabiranje i izlaganje u umjetničkim muzejima
- Šira društvena percepcija i recepcija narativa moći u muzejima

Prijava na znanstveni skup sastoji se od sažetka (500 riječi) i životopisa (250 riječi) koji se šalju na adresu art-politics@ffzg.hr.

Rok za predaju sažetka i životopisa je produžen do **5. veljače 2016.**, a sudionici će biti obaviješteni o prihvatanju izlaganja do kraja veljače 2016.

Radni jezik znanstvenog skupa je engleski.

Više o znanstvenom skupu i prijavi na: <http://art-politics.ffzg.unizg.hr>.